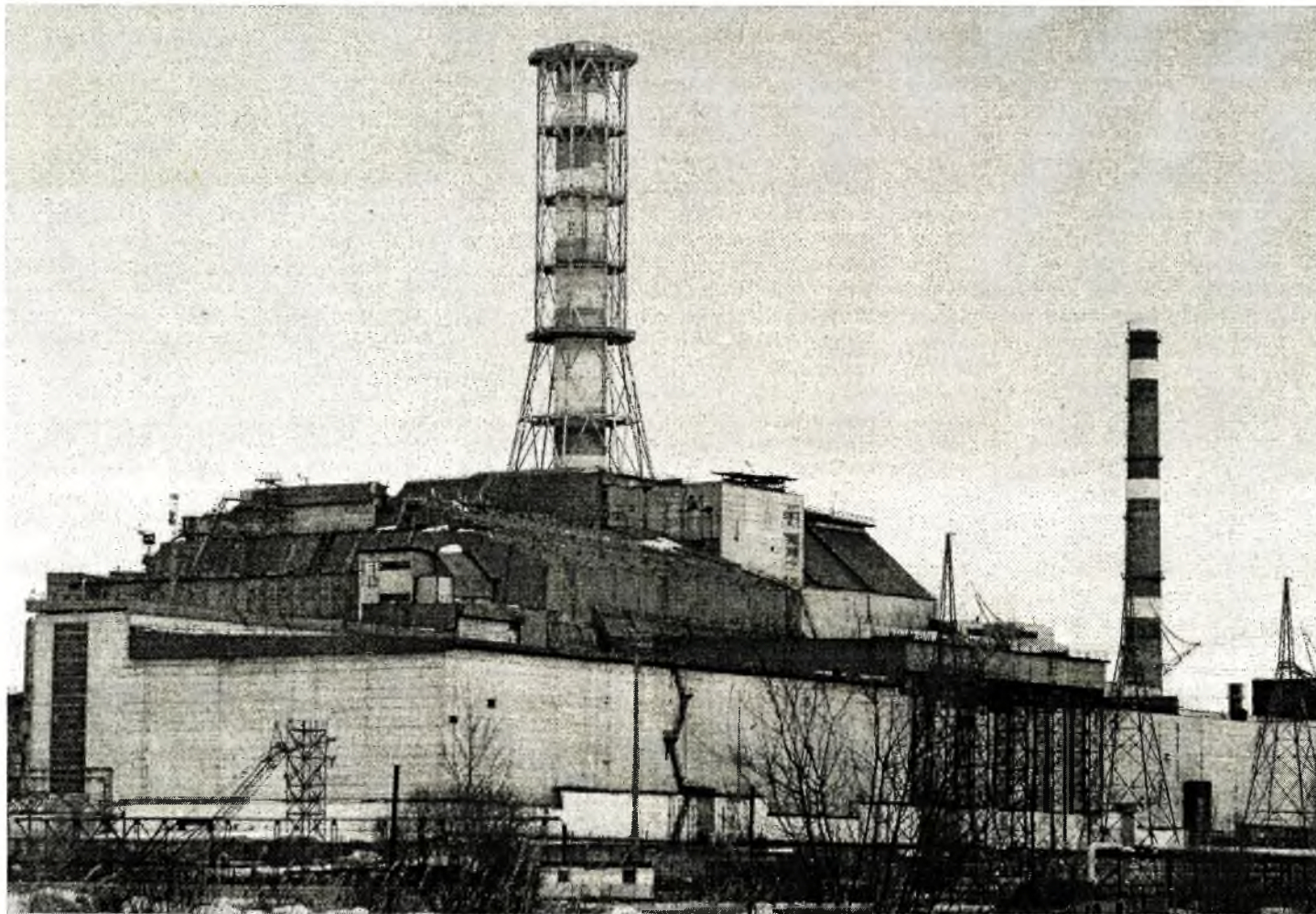

ЧОРНОБИЛЬСЬКА ЗОНА ВІДЧУЖЕННЯ: ПОБАЧИТИ, ЩОБ ПЕРЕКОНАТИСЯ...

Алла АКСЬОПОВА

Ще наші далекі пращури говорили, що краще один раз побачити, ніж сто разів почути. Щодо Чорнобильської зони відчуження, то більшість із нас, через те, що вона є закритою, – лише чули. Однак можна й вочевидь ознайомитися зі станом подолання наслідків Чорнобильської катастрофи на територіях закритої зони. Про те, як це зробити, розповість читачам нашого видання керівник відділу міжнародних зв'язків та розвитку ДП Агентство "Чорнобильінтерінформ" Марина Полякова

Відразу зауважимо, що Чорнобильська зона відчуження й нині приховує чимало небезпек для людини (радіаційно забруднені ділянки та об'єкти на деяких її територіях; покинуті будівлі, що руйнуються часом, тощо). Безпечне переміщення нею вимагає суворого дотримання правил перебування як на небезпечному режимному об'єкті. Тому згадане вище Агентство "Чорнобильінтерінформ", будучи державним підприємством у структурі МНС України, окрім інформування вітчизняної та світової громадськості через власні інформаційні засоби (друковані та телевізійні), надає можливість бажаючим вочевидь ознайомитися із теперішніми результатами подолання наслідків Чорнобильської технокатастрофи та перетворення цих територій в екологічно безпечне середовище. Практичну сторону питання якраз і вирішує його відділ міжнародних зв'язків та розвитку, який формує спеціальну програму перебування. Остання на стадії готовності затверджується Адміністрацією Чорнобильської зони відчуження й передбачає для гостей безпечний ознайомчий маршрут об'єктами закритих територій.

— Сюди приїдять різні люди, — зауважує на початку нашої розмови Марина Олександрівна, — і в кожного своя мета відвідин. Скажімо, 2008 року по лінії агентства "Чорнобильінтерінформ" зону відчуження відвідали гості з 57

країн світу та України. Це й офіційні делегації представників ділових кіл, благодійних та релігійних організацій, вчені, журналісти і просто пересічні громадяни. Хтось із них у зоні відчуження займається збором інформації для наукових праць. Іноді вітчизняні фахівці зі своїми іноземними колегами проводять виїзні засідання, різні за тематикою семінари, координаційні зустрічі, спільні наукові дослідження. У дні відзначення роковин трагедії (25, 26 квітня) зону відчуження відвідують колишні мешканці її населених пунктів, щоб провідати кинуті через евакуацію свої домівки та рідних, які поховані на місцевих кладовищах. На головні християнські релігійні свята (Різдво, Паску тощо) в Чорнобилі також дуже людно. В єдиному з діючих у всій зоні Свято-Іллінському храмі проходять святкові служби. Досить часто (сім-вісім разів на рік) до зони відчуження приїждять паломники такого релігійного спрямування, як хасиди, щоб провести на місці поховання їхніх святих релігійний обряд поклоніння. Багаторазово біля різних об'єктів зони відчуження велися зйомки телерепортажів, навіть кінофільмів. Були й такі відвідувачі, що хотіли на власні очі побачити ті зміни, про які так багато говорять та пишуть, і які в майбутньому мають перетворити забруднені території в екологічно безпечну систему. Усіх їх ми повинні

прийняти, супроводжувати та організувати безпечну для людського здоров'я поїздку зоною відчуження.

— А що в закритій Чорнобильській зоні може оглянути відвідувач?

— Насамперед зауважу, що програма перебування формується на головному принципі — безпека відвідувачів. Тобто до переліку об'єктів, котрі можна оглянути, входять лише ті, що не загрожують людському здоров'ю. Те ж саме стосується і маршруту руху. Крім цього, до групи гостей обов'язково прикріплюється супровідник, який контролює, щоб усе згадане вище в процесі огляду не порушувалося самими ж відвідувачами. Тепер про конкретику. Як правило, програма одноденного перебування гостей у зоні відчуження передбачає транспортне обслуговування на нашому транспорті, супровід, 5-годинний ознайомчий маршрут найцікавішими об'єктами зони відчуження та повноцінне екологічно "чисте" харчування. Однак деяких відвідувачів, наприклад, тележурналістів чи паломників, цікавить якийсь конкретний об'єкт. Їх побажання враховується і формується індивідуальна програма. Ми також можемо влаштувати (приміром, журналістам для отримання інтерв'ю) зустріч із фахівцями ДСП "Техноцентр" (це комплекс виробництв із дезактивації, транспортування, переробки та захоронення радіоактивних відходів), ДП "Комплекс" (підприємство займається питаннями

поводження з радіоактивними відходами та дезактивацією), ДСНВП "Екоцентр" (у його компетенції моніторинг радіаційного стану навколишнього середовища та забезпечення радіаційної безпеки, наукові дослідження), ДСВКВП "Чорнобиль-водексплуатація" (займається питаннями мінімізації вигосу радіонуклідів водними шляхами), Інституту проблем безпеки атомних електростанцій НАН України (на його плечі покладено вирішення питань технічного обслуговування об'єкта "Укриття" та перетворення його в екологічно безпечну систему), ДП "Чорнобильська Пуца" (займається реалізацією спеціалізованих лісгосподарських та протипожежних заходів).

Якщо у когось, скажімо, науковців, виникне необхідність подовжити перебування в зоні відчуження на кілька днів, то ми маємо можливість їх розмістити у номерах так званого будинку для іноземних спеціалістів у місті Чорнобилі і т. ін.

— Марино Олександрівно, розкажіть більш детально про згаданий вами 5-годинний ознайомчий маршрут, тобто, що він передбачає?

— Почну з того, що він, для бажаючих побувати в Чорнобильській зоні відчуження, бере початок ще з Києва. Звідти вони на нашому транспорті з супроводом через дві з половиною години прибудуть до міста Чорнобиль. Там власне й розпочнеться 5-годинне ознайомлення з тими перетвореннями забруднених територій закритої зони, що відбуваються сьогодні. Спочатку наші фахівці в загальних рисах розкажуть про сучасний стан зони відчуження, її проблеми та заходи майбутніх перетворень, включаючи й ЧАЕС. Крім цього, гостей ознайомлять із основними напрямками робіт, котрі проводять на цих закритих територіях підприємства МНС України. Далі за програмою поїздка у 10-кілометрову зону, в якій розташована ЧАЕС. Там гості матимуть можливість побачити (зовні) частину об'єкта "Укриття" ("Саркофаг"), а сам сумнозвісний реактор (зсередини) — на експозиції макета, що розміщена в оглядовому павільйоні. Також під час ознайомчої поїздки гостям покажуть залишки так званого "рудого лісу", поховане село та безлюдне місто Прип'ять. Попри згадане вище, відвідувачі оглянуть визначні місця Чорнобиля (Свято-Іллінський храм, річковий порт із наполовину затопленими суднами, парк Слави, місце відстою техніки, що була задіяна при ліквідації наслідків аварії тощо), побачать будівлі, в котрих мешкають працівники підприємств зони відчуження та деякі "самопоселенці". І, звичайно, гостей нагодують смачним обідом із екологічно чистих продуктів, оскільки у зоні відчуження це питання, як і питання безпеки людського здоров'я, контролюється дуже жорстко і суворо.

— А як стати вашим гостем?

— Перш за все вам має бути повних 18 років. Доведеться також пройти певні формальності, оскільки поїздка передбачається до закритого режимного об'єкта. Далі бажаючий телефонує за номером (+38044) 235-50-14, щоб заздалегідь узгодити дату, мету поїздки та умови перебування. Після цього, для організації візиту (оформлення документів для перепустки в закриті зони) знадобляться деякі ваші особисті дані (прізвище, паспортні реквізити, дата народження, громадянство, фах, мета відвідин). Їх необхідно (як мінімум, за шість днів) направити факсом (+3804493) 5-22-05.

І на цьому процедура оформлення поїздки до Чорнобильської зони відчуження закінчена. В узгоджений час відвідувачів відвезуть із Києва до зони відчуження, а по завершенню ознайомчої поїздки — привезуть назад.

— Дякую за розмову.